

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pitwowy jednospaltowy na I kol. 1 mk. 50 i drobne, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamsów nadających redakcja nie bierze.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pańska Maryi Nr. 28. — Telefon Nr. 5

Z polityki i wojny.

Wydarzenia ostatnich dni wykazały, że na frontach bojowych wysiłki armii walczących dochodzą do najwyższego napięcia. W ściślej związku z wyjątkową działalnością armii pozostaje bezsprzecznie i ożywiona akcja dyplomatyczna.

Jako ważne wydarzenie chwili zanotować należy przemowę niemieckiego sekretarza stanu v. Hintzgo w odpowiedzi na orędzie do narodu angielskiego, ogłoszone przez Lloyd'a George'a w dniu 4 sierpnia. W orędziu tem prezes ministrów angielskich twierdzi, jakoby przed sześciu miesiącami władcy niemieccy celowo odrzucili sprawiedliwe i rozsądne uregulowanie stosunków światowych, proponowane przez koalicję i że prztem zrzucili maskę umiarkowania, podzieliłi Rosję na części i ujarzmiłi Rumunję.

W odpowiedzi na to sekretarz stanu oświadczył:

"Twierdzenie to jest chwiejne i nieokreślone. W miarodajnych kołach wojskowych i politycznych nie wiadomo o podobnej rozsądnej propozycji pokojowej ze strony koalicji. Gdyby mężom stanu koalicji zupełnie serjo zależało na zapoczątkowaniu pokoju, opartego na wzajemnym porozumieniu, mogliby zwrócić się do Niemiec za pośrednictwem osób upoważnionych w celu przeprowadzenia rokowań. Iyliby to droga do nawiazania kontaktu między oboma wrogimi stronami, droga, któraby mogła doprowadzić do rokowań, mających jaknajlepsze widoki. O odrzuceniu przez Niemcy rozsądnych propozycji pokojowych nie może być mowy".

Przemowę swą zakończył sekretarz stanu następującymi słowami, wypowiedzianymi ze szczególnym naciskiem: "Wina dalszego prowadzenia wojny spada nie na nas, lecz na mężów stanu koalicji, którzy nie chcą nie wiedzieć o wdrożeniu porozumienia".

Najdonioślejszem wydarzeniem doby obecnej są bezwarunkowo tocząca się obecnie konferencje polityczne w Wielkiej Kwaterze Głównej, w których biorą udział obaj monarchowie państw sprzymierzonych, przedstawiciele niemieckiego kierownictwa wojskowego: feldmarszałek Hindenburg i gen. Ludendorff, oraz najwybitniejsi mężowie stanu Niemiec i Austrii. Z rampienia władz polskich w obradach biorą udział, zastępca polskiego rządu w Berlinie, hr. Ronnier, oraz dyrektor departamentu spraw zagranicznych, książe Janusz Radziwiłł. W związku z powyższymi obradami w najbliższych dniach należy oczekiwać urzędowych enuncjacji o historycznym znaczeniu.

W kołach politycznych utrzymują, że istnieje zamiar przystąpienia obecnie do ostatecznego utworzenia Królestwa Polskiego. Z natury rzeczy wyłania się więc sprawa wybo-

ru kandydata na tron polski. W tych warunkach nareszcie zostałyby przeocły wężel górdyjski dyplomatycznych wybiegów, w realniejszych kształtach zarysowałyby się wówczas Kontury dotychczasowego „królestwa bez króla".

W krajach neutralnych rozpowszechnia się zapatrywanie, że nadeszła już chwila odpowiednia do pośrednictwa pokojowego. O sposobie, w jaki neutralni mieliby przystąpić do dzieła, są zapatrywania podzielone. Wszelako w kołach dyplomatycznych przeważa mniemanie, że odpowiedni termin na rokowania jeszcze nie nadeszedł.

Do głosów tych przybywa najświeższe oświadczenie austriackiego prezidenta ministrów hr. Hussarka, który powiedział: „Jest to łatwe do zrozumienia, że na początku 5 roku wojny opinja publiczna interesuje się przedewszystkiją sprawą końca wojny. Byłoby wszelako bezcelowem chciej odgrywać rolę proroka. Wolna zakończy się wteoy, gdy zwycięży rozsadek. Czy chwila jest bliska, czy daleka, trudno o tem wyrokować nam tutaj, z tego miejsca".

O ile przez ministrów jednego z głównych państw walczących uważa za bezcelowe bawienie się w protractwa, czyż może się na tę sprawę zapatrywać inaczej przeciętny śmiecielnik?

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi, dnia 16 sierpnia 1918 r.:

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Ruprehta.

Pod Kemmel i pod Vieux Berquin walki na przedpolach.

Silniejsza natarcia wroga na południu od Lys, pod Ayette, oraz na północ od Ancres zostały odparte.

Grupa wojsk generała-półtępnika von Macka.

Na zachód od Roye i na północno-zachód od Noyon gwałtowna walka ogniowa, za którą nastąpiły ataki nieprzyjacielskie po obu brzegach Avre na Lassigny, oraz na wyżyny na zachód od Oise. Na południu od Thiescourt folwark Attache pozostał w ręku wroga. Zresztą odpartym natarcia jego przed naszymi stanowiskami, częściowo zaś kontratakami.

W walkach pod Lassigny wróg poniósł ciężkie straty. Atakował on tu daremnie sześć razy i odrzucony został po dziesięciogodzinnej zacieklej walce do swoich stanowisk wyjściowych.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Pod wieczór działalność bojowa nad rzeką Vesle wzmogła się, pozostając ożywioną przez całą noc.

Wczoraj zestrzeliłiśmy 24 samoloty nieprzyjacielskie.

Podpor. Udet osiągnął 54 i 55 zwycięstwo napowietrzne. Por. Koenneg i Loerzer osiągnęli każdy 30, podpor. Neckel 22 i 23, zaś podpor. Roeth—20.

Pierwszy generał-kwartermistrz Ludendorff.

Sytuacja w Rosji.

Dzienniki bolszewickie donoszą: Na zachodnim froncie czesko-słowackim w okolicy Kazania i Swiażska toczą się zacięte walki. Położenie jeszcze niewyjaśnione.

Wojska sowieckie zdobyły stację Ochotczajsk przy kolei Penza—Symbirsk.

Kalmuicy w niektórych okęgach powstałi przeciwko Czechom. Organizowane są specjalne oddziały Kalmuków.

Według doniesień z Wologdy, włoścjanie, którzy z początku przeszli na stronę koalicji, proszą teraz o broń, z powodu bowiem odebrania im gruntów wystąpić chcą zbrojni przeciwko wojskom koalicji. **Przewidywane walki w Petersburgu i Moskwie.**

Wedle doniesień z Moskwy, zarówno tam jak w Petersburgu coraz więcej obawiają się wybuchu ciężkich i krwawych walk pomiędzy bolszewikami a ich przeciwnikami.

Wszyscy przedstawiciele obcych państw, nie wyłączając konsulów, opuścili miasta nie będąc pewnymi życia na wypadek wybuchu walk.

Kremi broniony jest całą siecią okopów. U wszystkich wejść rozstawione są armaty. Są tam podobno nagromadzone ogromne zapasy środków żywności, albowiem rząd Sowietów postanowił utrzymać się w tym swem głównym punkcie oparcia tak długo, jak tylko to będzie możliwe.

Na froncie Wotgi.

Komunikat Pet. Ag. Tel. Zorganizowana przez sowiety flota wojenna na Woldze oczyściła rzekę ze statków, zabranych przez oddziały czesko-słowackie i przez nie używanych, i przerwała w ten sposób komunikację pomiędzy oddziałami czesko-słowackimi w Symbirsku i Syzranu.

Sily zbrojne białej gwardji, czesko-słowaków i kozaków, znajdujące się na froncie Wotgi środkowej, — obliczają na 80 tysięcy ludzi.

Koncentracja armji sowietów została ukończona; osiągnięto liczbę 150 tysięcy ludzi.

Rozpoczęta ofensywa rozwija się w sposób pomyślny. — Wojska sowietów wkroczyły już wśród walk na przedmieścia Symbirskie.

Lenin wysyła na front agitatorów.

Komunikat Pet. Ag. Tel.: Do armji bolszewickiej, stojącej na froncie czesko-słowackim, wysłano 60 agitatorów zawodowych związków robotniczych, którzy znani są z tego, iż brali wybitny udział w dotychczasowej politycznej działalności rządu sowietów.

Zegnając odjeżdżających agitatorów wskazał Lenin na pierwszorzędną rolę, jaka przypada im w udziale w tłumieniu powstania czesko-słowackiego.

Japończycy na Syberji.

Z Petersburga donoszą: Prasa tutejsza ogłasza sprawozdanie z pierwszych operacji japońskich na kolei mandżurskiej.

Japonja rozpoczęła obsadzanie większych miejscowości. Pierwsza dywizja, która lądowała we Władywostoku już zetknęła się z Czeszo-Słowakami i przygotowuje się do walki z bandami bolszewickimi, które ustepują wzdłuż linii kolei mandżurskiej.

Bolszewicy powysadzali w powietrzu wszystkie mosty kolejowe na rzekach, skutkiem czego, marsz japoński postępuje bardzo powoli.

Nowe wybuchy w Kijowie.

"N. Lemberger Zeitung" donosi: Kijowskie pisma z 5 bm. donoszą, że wczesnym rankiem tego dnia znowu zdarzyła się eksplozja w Kijowie. Katastrofa ta miała miejsce w dziedzinie szkoły kadeckiej, gdzie znajdują się magazyny z amunicją i sprzętem wojennym. W jednym z magazynów nastąpił wybuch z nieznanych powodów. Dach magazynu

wyleciał w powietrze, a cały budynek stanął natychmiast w płomieniach. Równocześnie eksplodowały bomby i patrony. Tylko dzięki spokojnemu powietrzu ogień nie rozszerzył się na sąsiednie budynki.

O wystąpieniu zbrojne Danji i Szwecji.

„Svenska Dagbladet“ zamieszcza artykuł wstępny p. t. „Plany francuskie względem Danji“.

Dziennik wywodzi, że wobec tego iż wojska koalicji na północy stoją na tyłach Skandynawji, odzywać się zaczynają głosy francuskie, domagające się zaatakowania brzegów niemieckich, co w wysokim stopniu obchodzi Danję, a i dla Szwecji nie jest bez znaczenia.

Zaatakowanie takie miałoby, zdaniem jego, większe widoki powodzenia, niż sądzą francuskie i angielskie koła marynarskie. Plany generała francuskiego streszczają się w tem, aby państwa neutralne, a zwłaszcza Holandję i Danję, wciągnąć do wojny.

Chwila bieżąca.

— Amerykański konsul generalny w Moskwie zażądał wydania głojłów bezpieczeństwa dla udania się w podróż do Stanów Zjednoczonych. Ochrona interesów amerykańskich przekazana została konsulatu szwedzkiemu.

— Ambasador rosyjski w Berlinie, Joffe, który odjechał do Moskwy dla złożenia sprawozdania o wynikach rokowań, dotyczących traktatu pokojowego, wyruszył w drogę powrotną do Berlina.

— Tajna organizacja monarchiczna powiadomiła Milukowa, Guozkowa, Rodziankę i Szulgina o wyroku śmierci wydanych na nich, za zmuszenie cara Mikołaja do abdykacji.

Były minister rosyjski wojny Suchomlinow, który po uwolnieniu z twierdzy Petropawłowskiej, żył w bieżdze, obecnie jest dogorywający.

— Ukraiński minister skarbu oświadczył przedstawicielom prasy, że niebawem nastąpi ogłoszenie pożyczki wewnętrznej w sumie 500 milionów rubli.

— Na nadchodzącej sesji trybunału rewolucyjnego toczy się na sprawa b. ministrów: Szczęgłowitowa, Chwostowa i Protopowa.

— Z liczby 1000 oficerów, uwięzionych w Moskwie i w Petersburgu pod zarzutem przekonań kontrrewolucyjnych, już rozstrzelano 236.

— Prozes ministrów krymskich oświadczył, że Sewastopol proklamowany będzie portem handlowym.

— W niedzielę odbędzie się w Rzymie wielka uroczystość na cześć poety Gabriella d'Annunzio, w nagrodę za szczęśliwe poprowadzenie eskadry lotniczej nad Wiedeń.

— Anglij na okupowanych terytorjach przywracają wszędzie panowanie burżuazji. Organizacje robotnicze i władze sowieckie są rozwiązywane, a przywódcy ich rozstrzelani.

— „Matin“ zwraca uwagę, że lotnicy niemieccy od 24 godzin podjęli na nowo swoje wyprawy nocne na Boulogne sur Mer, Nancy i Epinal.

Dzieci ulicy.

W tych dniach jeden z kapitanów częstochowskich, idąc obok plantów kłoi, napotkał gromadkę chłopów emigracyjnych papierosy i zabawiających się grą w karty. Po bliższym zbliżeniu tej siesty, okazało się nadto,

że owa obiecująca młodź wybrała się na połów węgla z przejeżdżających wagonów, i ohwile oczekiwania na doliczenia pocłaga, spędzala w sposób opisany.

Wspomnianemu księdzu udało się narazić przeskrozić imprezie młodocianej szajki i skonfiskować karty do gry. Zachodzi jednak pytanie (na które zresztą nie trudno dać odpowiedź) co wyrośnie z takich dzieci ulicy? Rozumie się — spotęgowana kradzież i lotrostwo, którego wyższym szczeblem, poza złodziejstwem, jest bandytyzm.

Wypada przeto zastanowić się nad zagadnieniem, co czynić, aby wypełnić takie chwasty moralne w pośród dziatwy, która narówni z inną ma być przeciwieństwem odrodzonej Polski? Wszakże bowiem każdy przyzna, że nie dosyć jest skonstatować sam fakt istnienia zepsucia, nie dosyć nawet przeskrozić mu sporadycznie, lecz należy obmyśleć jakieś środki zaradcze, jakieś sposoby zapobiegawcze, aby gangrena moralna nadal się nie szerzyła. W tym celu więc wypada sięgnąć do źródła zła, do zaniedbanego czy wypaczonego wychowania domowego w tej sferze ludu, z której się rekrutuje grabiąca w karty, paląca papierosy i żerująca grabieżą dziatwa.

Rozumie się, że wina w tym razie całym swym ciężarem spada na rodziców, którzy najczęściej nie tylko nie dają swym dzieciom dobrego przykładu, ale nierzadko pobudzają nawet do wypraw złodziejskich. To samo dzieje się z dziećmi pozbawionymi opieki domowej, które wychowują się na ulicy, pozostając pod bezpośrednim wpływem całkiem znieprawionych starszych towarzyszy. Aby więc ratować tę dziatwę ulicy od zupełnego zwyrodnienia, potrzeba by zaprowadzić na naszym gruncie jakichś Braci Albertynów lub Salezjanów, którzyby z całym poświęceniem wyszukiwali zbłąkaną na manowcach życia dziatwę, aby następnie wdrażać ją do umoralniającej pracy, jak się to praktykuje naprzykład, w „Miejscu-Piastowem“ w Galicji, w zakładzie księdza Markiewicza. Jako komentarz w tej sprawie nadmieniam, że ks. Markiewicz stworzył typ domu wychowawczego zarobkowego, nie posiadając pierwotnie funduszu, a tylko ducha miłości bliźniego i ubóstwa.

L. S.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

W wielkiej kwaterze głównej.

Berlin, 16/8. Komunikat Biura Wolffa Wielka kwatera główna. Urzędowo.

Ponowne spotkanie Najjaśniejszych Panów dało znów możność ujawnienia się najzupełniejszej zgodności co do zadań politycznych i militarnych, oraz stwierdziło to samo co i poprzednio, jaknajwierniejsze pojmowanie sojuszu.

Spotkanie monarchów nacechowane było serdecznością, odpowiadającą osobistym stosunkom obu władców, oraz interesom ich narodów.

Kierowniczymi męzowie stanu i naczelne władze wojskowe odbywały gruntowne i owocne narady. C. i k. minister, c. i k. dworu i minister spraw zagranicznych hr. Burian, oraz generał-pułkownik bar. von Arz przyjęci byli na audjencji nadzwyczajnej przez cesarza niemieckiego. Również cesarz i król Karol przyjął kanclerza Rzeszy hr. Hertlinga i generała-felmarshalka v. Hindenburga.

O sprawie polskiej.

W przeciwnieństwie do „Jomiesien“ niektórych dzienników o rzekomej zaniechaniu tak zw. austro-polskiego rozwiązania, stwierdza „Fremdenblatt“, że tak nie jest

i, że nawet mowy być o tem nie może.

O decyzji w sprawie polskiej, nie jeszcze nie wiadomo w kołach austriackich, wszelako powinno być przedewszystkiem uwzględniona stanowiska rządu warszawskiego, na którego opinie należy zaczekać, zanim powzięte będą decyzje w sprawie przyszłego ukształtowania niepodległej Polski.

Wobec tego — kończy „Fremdenblatt“ — różne informacje prasowe o zapadłych decyzjach w sprawie Polski przyjmować należy z jaknajwiększą ostrożnością.

Powrót ks. Janusza Rządziwilla do Warszawy.

Ks. Janusz Rządziwili, dyrektor Departamentu politycznego, powrócił w sobotę 17 bm. z niemieckiej głównej kwatery do Warszawy.

O związek państw federalnych.

— Jeden z czesko-radykalnych organów prasy podaje, że jakoby dowiedział się z kół poinformowanych, iż prezydent ministrów Hussarek opowiada się za przekształceniem Austrii na państwo federalne. Hussarek ma w tej sprawie zaufanie korony, obu Izb parlamentu i wybitnych polityków.

Austria miałaby stać się związkiem państw niemieckie, czeskiego, polskiego i południowo-słowiańskiego, pozatem zaś państwa krajów korony świętego Szczepana.

W ramach tego związku, każdy z wymienionych narodów znalazłby uwzględnienie wszystkich swych praw narodowych i kulturalnych.

Posel niemiecki w Chrystjanji.

Na miejsce admirała v. Hintzego, mianowanego sekretarzem stanu do spraw zagranicznych, rada poselstwa v. Mutius mianowany, został posłem niemieckim w Chrystjanji.

Samolotem z Anglii do Egiptu.

„Berliner Tageblatt“ donosi drogą na Haag z Londynu, że dwóch oficerów lotniczych angielskich w towarzystwie mechanika przyleciało, z Anglii do Egiptu. Podozas podróży zatrzymali się dwa razy celem nabrania benzyny.

Uniwersytet hebrajski.

Biuro Reutersa donosi: Dnia 24 lipca odbyła się uroczystość założenia kamienia węgielnego pod gmach uniwersytetu hebrajskiego na górze pod Jerozolimą. Oprócz komitetu stonistycznego byli obecni: wódz naczelny wojsk, gubernator wojskowy, burmistrz, biskup Jerozolimy, oraz przedstawiciele kościołów greckiego i ormiańskiego.

Monopol wódzany na Ukrainie.

Według wiadomości z Kijowa do moskiewskich „Izwestij“, wydał hetman ukraiński prawo o wznowieniu monopolu wódzanego. Przewidują, że na rok 1918 fabrykacja monopolowa wyda cztery miliony wia der spirytuanu.

Równocześnie donoszą, że górzelnie na Ukrainie zakupiły masy kartofli od chłopów.

Co mówi Giolitti?

W Genua wygłosił Giolitti mowę, w której przedewszystkiem wystąpił bohaterstwo armji włoskiej, a następnie oświadczył pomiędzy innymi co następuje:

„Wolno nam spoglądać w przyszłość z całym spokojem i pewnością siebie oraz mieć nadzieję, że chwila oswobodzenia braci naszych, jęczących pod jarzmem nieprzyjacielskim jest już bliska.“

Mamy nadzieję, że rok 1918 w wysokim stopniu zbliży nas do końca tej strasznej kąpieli krwawej i że sprawiedliwy pokój przewoli światu wrócić napowrót do cywilizowanego trybu życia.

Organizacja — to nasza siła!

Paskarstwo i spekulacja.

Jak wiadomo nazwa „paskarstwo” pochodzi od „zabawy w pasek”, przy której to „zabawie” mety społecznie na Bielanałach i Saskiej-Kepie, ogrywały naiwnych amatorów tej gry — i nieraz pod groźbą kija lub noża, odbierali s reszty gotówki.

Nadużywanie i spopularyzowanie tego hanbiącego epitetu — sprawiło, że dla samych paskarzy nawet, przestał już być hanbiącym.

To też paskarze widząc skutki swej „roboty” i słysząc ze wszech stron narzekania i bezmyślne zwalanie winy na najmniej winnych, — coraz większą czelnością działają na szkodę społeczeństwa.

Do tego już doszło, że paskarze netylko nie wstydzą się swych niecnych czynów, lecz imponują głodnej i „koko butów chadzającej” ludności, udając częstokroć wspaniałomyślnych dobroczyńców!

Wobec tego, że wojna wreszcie skończyć się musi i normalne warunki wrócić; należy przed ogólnym obrachunkiem, koniecznym wyjaśnić, kto w strasznych czasach obecnych dopuszczał się zbrodni paskarstwa. Kto najwięcej ludzi wpędził do grobu i stał się przyczyną nieszczęść, chorób, rozpacz i wszelkiej niedoli.

W historii jak w naturze nie nie powinno ginąć. Przyszłe pokolenia — tak jak my powinny wiedzieć, kto w czasach obecnych najwięcej okradł własny kraj i nieszczęśliwych współbraci.

Trudne to jest zadanie zrobić analogię między uczciwym kupiectwem a paskarstwem w czasach obecnych, jednakże ze względu wyżej wspomnianych oraz i dla tego aby „za winy kowala nie wieszać ślusarza” — analogię taką należy co rychlej przeprowadzić.

Sądząc, że rzeczowa dyskusja w prasie wyjaśniłaby wszechstronnie, kto i w jakim stopniu w sprawie tej zawinił. Dla użytku społeczeństwa w dyskusji powinni wziąć udział zarówno kupcy jak i niehandlujący, gdyż wzajemnie zrozumienie się może doprowadzić do wspólnej akcji obronnej i upragnionej jedności myśli i czynów.

M. Misiorowski.

Częstochowa, 13—8—18.

WRAŻENIA I UWAGI.

Czwarta rocznica wojny minęła niepostrzeżenie. Ludzie już zapominają, kiedy się wojna zaczęła i nie wiedzą kiedy się skończy. Nastaje ekpoka grubego obskurantysmu.

Przed wojną nawet doświadczono osoby chorowały na przezeńlenie naiwno-poetyczne, biorąc wszystko za dobrą monetę.

Obecnie czasy się zmieniły, zrobiliśmy wielki krok naprzód w kierunku praktyczności. Dziś i sentymentalne jednostki potrafią brać dobrą monetę za wszystko.

Co zyskał świat w czwartym roku wojny? W dziedzinie wynalazków — dalekośnośne działo; w dziedzinie odkryć — hiszpańska choroba.

W sprawie budżetu m. Częstochowy

ZA ROK 1918 i 19.

XV.

Na zabezpieczenie pierwszej pożyczki od fabryk 1088,000 mk., miasto wydało fabrykom obligacje, płatne w trzy miesiące po zawarciu pokoju pomiędzy Cesarstwem Niemieckim i Rosją; od 250,000 mk. miasto płaci 4 proc., od reszty sumy — 5 proc. Na zabezpieczenie drugiej pożyczki od fabrykantów 1,000,000 mk., miasto będzie musiało również wydać obligacje, które będą oprocentowane na 6 proc.

Konieczność zaciągania pożyczek przez miasto wynikała z tego powodu, że bilanse z działalko finansowej miasto wykazywały stale przewyżkę wydatków nad wpływami; za czas od 1 | VII 1915 do 1 | IV 1916 bilans wykazał 982072,92 mk. deficytu, za czas od 1 | IV 1916 do 1 | IV 1917 — 1819913,42 mk., za czas od 1 | IV 1917 do

1 | IV 1918 — 1132230,03 mk., nakoniec budżet na r. 1918 | 19 przewiduje deficyt 895913,06 mk.; deficyt ten przy bilansie będzie znacznie wyższy.

Gdzie leży źródło tak poważnych deficytów i czy nie dałoby go się usunąć i czy istotnie stan finansowy miasta uznac należy za rozpaczyliwy i beznadziejny? są to pytania bardzo ważne.

Źródła są trojakiego rodzaju: 1) Należności z wydatków wojennych za dostawy i świadczenia dla Wojsk i Władz Niemieckich i na rachunek Rządu Rosyjskiego w d. 1 | III 1918 wynosiły razem 1221517,95 mk.

2) Zaległości różnych podatków, czynszów, kosztów kuracyjnych, od Dozoru bóżnicznego, od Rzeźni, od fabryk wynosiły razem 1510703 mk.

3) miasto wydawało ogromne sumy na dobroczynność, szpitalnictwo i szkolnictwo, jak np. budżet za r. 1917 | 1918 przewidywał na te trzy pozycje 951334,33 mk. budżet na r. 1918 | 19 — 996968,60 mk.

Tutaj dodać muszę, że kapitały miasta, ulokowane w kasie na czas wojny, w Częstoch. T wie Pożyczk.-Oszczędn. Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, w stacji elektrycznej; Deputacji żywnościowej, Częstoch. Oddz. Warsz. Banku Handlowej, w Rosyjskim Banku Państwa, Rosyjsk. Rządzie Gubernjalnym i gotówką w Kasie Miejskiej wynosiły w d. 1 | III 1918 r. pokładną sumę 140131,11 mk.

Uwzględniając te wszystkie okoliczności, stwierdzić należy, że stan finansowy miasta w obecnym momencie nie jest ani rozpaczyliwy, ani beznadziejny, biorąc pod uwagę ciężary wojny, zastój w przemyśle i handlu, pociągający za sobą małą zdolność płatniczą jednej części ludności, niedź w drugiej części ludności; uznac należy gospodarke finansową miasta za nadzwyczaj umiejętną i napolniającą otuchą na przyszłość.

Dr. St. Nowak.

KRONIKA

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu uchwalono między innymi:

— **Spadek s. p. Zawady.** Stosownie do p. 30 Listwy o miastach Magistrat postanowił przesłać naczelnikowi powiatu odpis testamentu Zawady, uchwałę Magistratu i Rady miejskiej o przyjęciu spadku, z prośbą o zatwierdzenie powyższych uchwał.

— **Ambulatorjum miejskie.** Magistrat uznając w zasadzie konieczność otwarcia ambulatorjum miejskiego („Przychodnię”) zatwierdził budżet na ten cel w sumie 10,000 mk. jednocześnie zaś zatwierdził projekt regulaminu opracowany przez dr. Szaniawskiego. Obie te uchwały postanowiono przesłać do zatwierdzenia Radzie miejskiej.

— **Lista płacy.** Akceptowano listy płacy № 32 na sumę 4095,25 mk. Nr. 33a na m. 456,30.

— **O budżet miejski.** Zmiany dokonane w budżecie na rok 1918 | 19 przez naczelnika powiatu przyjęto do wiadomości i postanowiono przesłać zmieniony budżet Radzie miejskiej.

— **Rozszerzenie ul. Szkolnej i Pięknej.** Stanowisko Naczelnika pow. w sprawie rozszerzenia ul. Szkolnej i Pięknej przyjęto do wiadomości i postanowiono zakomunikować o tem Radzie miejskiej.

— **Zebrańie Stow. handlowców.** Dziś, w niedzielę, o g. 3 i pół po południu we własnej siedzibie przy ul. Panny Marii N 20 odbędzie się doroczne ogólne zebranie członków Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracowników handlowych i przemysłowych m. Częstochowy.

— **Zebrańie „Dzwignia”.** Dzisiaj w niedzielę 18 b. m. odbędzie się ogólne półroczne zebranie Stow. sklepu „Dzwignia” o godz. 4 po południu w sklepie Stow. przy ulicy P. Marii № 37.

— **Na praktykę.** Do częstochowskiego urzędu powiatowego przyjechał, wysłany przez władze polskie, jako praktykant, p. Świętochowski.

— **Akademiokle przedstawiania.** W dniu 24 sierpnia w teatrze Apollo odbędą się dwa przedstawienia na rzecz niezamężnych studentów częstochowian. Wystawioną będzie głośna satuka amerykańska „Tajemniczy Dżem”, grana z ogromnym powodzeniem w teatrze Letnim w Warszawie. W szeregu wykonawców występują znani w naszym miokosnicy sztuki scenicznicy pp. Franke, Raszke, Lubczyński, Mirabel, Weintraubówna, Ruff i inni. Początek pierwszego przedstawienia, po znionych cenach o godz. 3 po południu; drugiego o 8 wieczorem. Bilety na

Dnia 19 Sierpnia o godz. 8 rano w kościele Św. Rodziny odprawione zostanie nabożeństwo żałobne za spokój duszy.

S. p. Romualda Karfińskiego zmarłego z Remscheidzie dn. 12 Sierpnia 1918 r. o którym zawiadamiają krewnych i znajomych **RODZICE.**

przedstawienia można nabywać począwszy od poniedziałku w kasie teatru Apollo, pomiędzy godz. 12 a 1 w południe.

— **Echa kwesty ogólnokrajowej w powiecie.** W dalszym ciągu do kasy R. O. P. w Częstochowie, następujące miejscowości wpłaciły zebrane sumy: Konopiiska 1588,85 mk., 345 koron; 38,59 rb. Parzymiech: 850,42 mk.; 137 rb. Wrzósowa: 859,51 mk.; 1,60 koron; 18,62 rub.

— **Koncert Dygasa.** A więc dnia 23 sierpnia w teatrze Paryskim nasze miasto powita jednego z najgłośniejszych tenorów świata! Jest nim Ignacy Dygasa, pierwszy tenor opery cesarskiej w Moskwie i Petrogradzie, a obecnie filar opery warsz. Będzie to pierwszy i jedyny występ znakomitego gościa, po powrocie z Kosi.

W koncercie bierze udział jako akompaniator wirtuoz-pianista p. Tadeusz Mazurkiewicz dyrygent opery warszawskiej.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni p. Jakowkiej.

— **Czesne nie kradną.** Należy zanotować smutny fakt, stwierdzający do jakiego zaniku poczucia moralności dochodzą niektórzy złoćnicy. Oto w ostatnich czasach z grobów na cmentarzu św. Rocha pokradzione zostały kryzje metalowe. Ogalańie mogił cmentarnych przybiera coraz większe rozmiary, bez względu na obecność mieszkającego przy cmentarzu grabarza.

— **Krwawa bóka.** Niema dnia, aby dzienniki nie podały wiadomości o napadzie bandytów, podstępny morderowaniu, w celach rabunku, lub też o strasznym samosądzie. W tych dniach we wsi Gajencice gm. Pajęczno zdarzył się fakt, który rzucił jasne światło na zdziczenie młodzieży wiejskiej, trawiącej czas na picie, graniu w karty itp. zabawach.

Oto 23-letni mieszkaniec wsi Junki, niejaki Zielenka, przybył do wsi Gajencice i idąc drogą zaczął przeczodzące kobiety. Syn gospodarza tejże wsi, Kazimierz Banaskiewicz, lat 22 idąc ze swym młodszym bratem 15-letnim Wincentym zwrócił mu uwagę, iż jeśli będzie dalej tak postępowal, to lepiej niech się wynosi ze wsi. Z. wtemczas zawołał: „a cóż to mi nie wolno tu chodzić?” i wyławszy różną pchnął Wincentego w okolice serca. Widząc to Kazimierz B. rzucił się w obronę brata na napastnika, lecz ten po krótkiej walce zadał mu kilka ran w brzuch, pechem zbiegł.

Na jęki nieszczęśliwego nadbiegli sąsiedzi na miejsce zbrodni, gdzie przedstawili się im straszny widok: Kazimierz Banaskiewicz, leżal na ziemi w kałuży krwi, brat jego zaś był już martwym.

Nieszczęśliwą ofiarę przewieziono do szpitala N. Marij Panny, gdzie pierwszego opatrunku udzielił felczer szpitala p. J. Kwapisz. Po operacji Sr. Krajewski udzielił ranionemu ostatnich Sakramentów św. Stan choroego jest groźny. Za zabójcą wysłano posćig.

— **Z „Paryskiego”.** Teatr Paryski dbały zawsze o dobór obrazów wystawia obecnie piękny dramat p. t. „Piętno Kaicia” w 6 częściach ze słynnym tragikiem Ludwikiem Kartau.

— **Z „Odeonu”.** W teatrze Odeon demonstrowany jest obecnie dramat zyciowy w 5 aktach p. t. „Mżeszństwo” w roli głównej słynna Henry Porten. Programu dopełniają „Widoki z Jerolimity”.

— **Z „Ludowego”.** Dzisiaj w niedzielę w teatrze Ludowym grono amatorów odegra dramat p. t. „Grzech” czyli „Nad przepaścią” ze śpiewami i tańcami. Ceny biletów od 60 fen. do 2 mk.

Wiadomości z okolic Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

— **Z Rakowa.** Dziś, 18 sierpnia b. r. w miejscowej hali robotniczej odbędzie się przedstawienie amatorskie, urządzone staraniem miejscowej młodzieży.

Program wypełniają: „Z sztandarem” obrazek dramatyczny, „Spokojny lękatork”, farza w 1 akcie i „Dwie teściowe”, obrazek ludowy ze śpiewami i tańcami. Muzyka i śpiew pod dyrykcją p. H. Maya. Początek o godz. 8 wieczorem.

— **Z Gnaszyna.** Dzisiaj, w niedzielę, o g. 3 po poł. w Gnaszynie (w fabryce juty) odbędzie się zabawa ludowa połączona z fantową loterią, wyszyciami w workach i z wie-

lu inni niespodziankami. Dochód z zabawy przeznaczony jest na rzecz Straży ogniowej przy parafii św. Barbary.

— **Z Poczestnej.** We wsi Poczestna skutkiem deszczu włościanie nie mogli dokonać sprzątu zboża i wskutek tego porasta ono na ścierniskach.

— **Z Sulmierzy.** Godny zaznaczenia fakt miał miejsce w tygodniu ubiegłym, w majątku Sulmierzy (obw. noworadomski) świadczący o serdecznym stosunku ludności miejscowej do dworu, a zarazem o wzrośnięciu siły naszej w jedności i we wspólnej zgodnej pracy. Oto gospodarze tamtejsi, straż ogniowa, koła amatorskie z miejscową inteligencją na czele, urządzili miłą i wprost rozrzuwającą niespodziankę dzieciwici, przybyłemu do domu — po kilku latach — wojennej tułaczki. Wszyscy spolem, w liczbie przeszło 60 osób, obocho i razno stanawszy do pracy, skosili około 30 morgowy szmat żyta, jakoby tem akcentując powitanie i zyczliwość swą dla przybyłego i jego rodziny. Zadny był widok powracającej za pracy ochotniczej drużyny kosiarzy z piosenką ojczyzna, na ustach. Wesołość i radość po spełnieniu tak wdzięcznego czynu, oraz sąsiedzkiej pomocy w obecnych trudnych warunkach każyły zapomnieć o zmęczeniu.

A patrzając na to przychodziło na myśl zyczenie: „gdymy tak wszędzie, gdymy tak wszyscy — dwór, chata i stan każdy — odczuć i zrozumieć chcieli, że w jedności, we wspólnej a zgodnej pracy tkwi siła nasza; rozwój kulturalny i dobrobyt krajowi!”

— **Z Korwinowa.** Dziś 18 bm. na Wałach odbędzie się Wielka zabawa „Sierpniówka” urządzona staraniem Straży Ogniowej w Poczestnej. Program wypełnia: loteria fantowa, poczta, konfetti, tańce, śpiewy, ćwiczenia gimnastyczne itd.

Początek o godz. 3 po południu. W razie niepogody zabawa odbędzie się w następną niedzielę.

Zo światła.

□ **Dwa dni bezmieście tygodniowe,** oraz jeden dzień bez tłuścuzu zaprowadzone zostaną ponownie w najbliższym czasie w Budapeszcie. Przekroczenie nowego rozporządzenia pociąga za sobą karę 6 miesięcznego więzienia lub grzywnę dwóch tysięcy koron.

□ **Marka zamiast rubla ober-ostu.** „Lokalanzeiger” donosi: Rozporządzenie, obowiązujące całe okupowane terytorjum północno-wschodnie, wprowadza walutę markową na miejsce t. zw. rubla północno-wschodniego, puszczonego w obieg przez władze okupacyjne.

□ **Armja ukraińska.** Pobór do pierwszej dywizji nowopowstającej armji ukraińskiej miał nadzwyczaj pomyślny przebieg. Zaciągnięci zostali synowie właścicieli ziemskich, posiadających nie mniej, niż 25 dziesięcin ziemi. Wydzija, składająca się z 5,000 ludzi kwaterować będzie w Kijowie.

Wypadek w Tatrach.

Do „Nowej Reformy”, donoszą z Zakopanego:

Niezwykle groźnemu wypadkowi uległo w Tatrach kilku turystów w tygodniu ubiegłym. Radca miejski, p. Artur Romanowski z Krakowa z 10-letnim synem, oraz inżynier D. Kułiński z Żywca z żoną, wyruszyli ze schroniska przy jeziorze Popradzkim na Rysy przy dość pięknej pogodzie. Kiedy około południa stanęli na szczyście (2.500 m.) zerwała się szalona burza z gradem. Całe towarzystwo schroniło się za blok szczytowy, w którym osadzona jest żelazna rura dla umocowania chorągwi. Po chwila ce z rury tej zaczęło się wydobywać silne syczenie: turyści sądzili, że to jest gra silnego wiatru. Nagle wszyscy ulegli chwilowemu porażeniu, z którego oprzytomniała najpierw pani Kułińska, i 10-letni J. Romanowski. Inż. Kułiński na chwilę stracił władzę w ręce i nodze, zaś p. Romanowski stracił świadomość otoczenia na cały kwadrans.

Po zejściu nieco niżej ze szczytu, kiedy turyści już zupełnie oprzytomnieli, spostrzegli, że wszyscy mają na sobie po dwie ranki o średnicy 4 do 8 milimetrów, które wokół narzmiaty i zaozerwienily się, zaś inż. Kułiński zauważył wzdłuż całej prawej ręki szeroki pas, jakby z oparzenia. Turyści ranki te odnieśli na rękach, nogach lub głowach.

Dotknięci tym wypadkiem sądzili, że musiał to być piorun, który uderzył w najbliższej odległości. Ciokawe jednak, że nikt z całego towarzystwa nie zauważył blasku ani grzmotu, jedynie tylko gwałtowny szum. Po przejściu burzy, zeszli turyści już przy pięknej pogodzie do Morskiego Oka.

Polska agencja teatralno koncertowa.

Wysokiemu poziomowi sztuki teatralnej i muzycznej w Polsce nie odpowiada należyte zorganizowanie życia artystycznego. Brakuje dotychczas instytucji centralnej, która by ułatwiała urządzenie wszędzie, gdzie to tylko jest możliwe, widowisk, koncertów i festiwaliów muzycznych.

Niętylko w miastach pomniejszych i na prowincji, gdzie sprawa ta jest zupełnie zaniedbana, ale i w stolicach wielka rzesza artystów i wirtuozów walczyć musi z trudnościami technicznymi w urządzaniu swoich występów i wielka ilość sił artystycznych zostaje w ten sposób dla dobra publicznego nie wykorzystana.

Brakowi temu postanowiono zaradzić przez zażalenie Polskiej Agencji Teatralno-Koncertowej (Warszawa, Smolna 18), która stawia sobie za cel spotęganie i rozposzechnianie życia artystycznego za pomocą działalności, której główne punkta będą następujące:

- 1) Utworzenie własnej trupy teatralnej, która stałaby się zasadniczą podstawą, dla objazdów po prowincji, wybitnych artystów dramatycznych.
- 2) Wejście w stalo porozumienie ze wszystkimi wybitnymi koryfeuszami muzyki, opery, dramatu, komedji, farsy, baletu i calej Polski.
- 3) Nawiązanie bezpośrednich stosunków, ze wszystkimi stajalymi teatrami, oraz Towarzystwami Artystycznymi w Polsce i zagranicą.
- 4) Urządzanie koncertów z pierwszorzędnymi silami polskimi i zagranicznymi.
- 5) Organizowanie przedstawień operowych na prowincji.
- 6) Pośredniczenie między teatrami i artystami, urządzanie odczytów, konferencji, ogłaszanie ankiet.
- 7) Urządzanie jubileuszów zasłużonych artystów.
- 8) Wydawanie miesięcznika poświęconego sztuce.

Polska Agencja Teatralno-Koncertowa powstaje pod dyktando p. F. Frączkowskiego b. dyrektora Teatru Polskiego w Łodzi, oraz pod kierownictwem administracyjnym p. W. Węgrzyna.

Doradca artystycznym Agencji w sprawach muzycznych będzie jeden z najwybitniejszych znawców muzyki i jej przedstawicieli.

Zwyrodniała ludność.

Wiedeńska „Arbeiter Ztg.” opisuje smutny wypadek dwóch robotnic fabrycznych z Wiednia, które się wybrały w okolicę Stammersdorf, celem zakupu ziemniaków.

Na idące najspokojniej robotnice napadła kobieta wiejska i jedną z nich pobiła tak dotkliwie kijem, że napadnięta upadła bez przytomności na ziemi. Mimo tego nieolitościwa kobieta — biła dalej leżącą na ziemi. Gdy druga z robotnic zaczęła prosić o litość nad towarzyszką, rozszalona kobieta obrzuciła ją skiemieniem najordynarniejszych obelg, nie szczędząc pograźek pod adresem wiedeńczyków, wybierających się na wies po ziemniaki. Wreszcie pobiła również drugą robotnicę, zadając jej ciężkie rany.

Pobita udala się do wójta z zażaleniem który przyjął ją następującą przemową:

— Dobrze wam tak. Tych złodziei wiedeńskich powinno się wszystkich pozabijać! Ta hotota z Wiednia wszystkoby nam zarła.

Na zwróconą uwagę, że tam w polu leży konająca kobieta, odparł stanowczo wójt:

— Nic mnie to nie obchodzi! Niech was wszystkich jaknajprędzej pozabijają!

Przerazona kobieta pobiegła do drugiej wioski i zawiadomiła o zajściu żandarmerję. Kierownik posterunku żandarmerji spisał protokół, poczem zauważył zimo:

— Nie jest to dla nas nowością! Niema dnia, aby kilka osób nie zabiło! Ubiegłej noey przyniesiono z tej wsi ciężko pobitego, który zapewne jutra nie doczeka!

W ten sposób wieśniacy okolicznych wsi pod Wiedniem goszczą u siebie mieszkan-

ców stolicy, przybywających do nich celem zakupu ziemniaków.

Rozmaitości.

Oznaczenie „perzchtów” tytoniu. W Niemczech kanclerz Rzeszy nakazał w obwieszczeniu, tyczącem się sprzedaży tytoniu, by na paczkach z tytoniem wypisana była firma i jej adres, waga zawartości, ile tytoniu, ile i jakich surrogatów, oraz cena detaliczna w walucie niemieckiej. Prócz tego, nie wolno na mieszczankach tytoniu pisać „tyton”, tylko „mieszczanka”, a na takich, w których tytoniu wcale niema, wolno tylko napisać: „Tabak-ähnliche Ware”, t. z. towar zbliżony do tytoniu. Rozporządzenie to obowiązuje natychmiast.

Kwestja spodni damskich. Z Ameryki nadchodzi wieść, którą dzienniki francuskie traktują bardzo poważnie. Kobiety tamtejsze zamierzają na serio, tym razem wazystkie, nie wyjącając dam światowych i i elegantek, wyrzec się dotychczas obowiązujących spodniczek, a natomiast przywdziać spodnie (styl wojenno-poloowy).

Maurice de Valere z paryskiego „Journala” miał wywiad z wielkimi krawcami Paryża, aby usłyszeć, co ci mistrze sądzą o modzie spodni. Wśród nich wszakże entuzjazm nie był tak wielki. Przypomniano mu tylko, że pomysł ten jest bynajmniej nowy, bo już w r. 1911 wyszedł on z głowy wielkiego pana Poirat, który wytrwale przez czas jakiś kruszył kopje w obronie spodniczek, wysyłając w charakterze modeli swoje przedstawicielki na wszelakie o'cloki, wysycigi, teatry itp. — wazystko jednak nadaremnie.

Nie chcąc ulezc w tej walce pan Poirat zmodyfikował swój pomysł, z czego powstało następnie połączenie spodnio-spodnicy („kiulotki”), które, choć krótko, utrzymały się jednak czas niejaki, aby następnie, ze swym twórcą na czele, przejść do obozu dawnej, tradycyjnej spodnicy.

Ciekawa rzecz czy obecnie idea paryskiego mistrza sztuki krawieckiej, który powrócił przez ocean z Ameryki, będzie miała większe szczęście.

Lekarstwo na samobójców. Na Śląsku, w Kędzierzynie, kobiety zbierające grzyby zauważyły jakiegoś jęgomocia, który pragnąc zakończyć porachunki z życiem, powiesił się na gałęzi jednego z drzew.

Niedługo się namyślając, energiczne niewasty odczęły go, a pragnąc przywrócić om dalego samobójcę do przytomności, poczęły go tak bić różgami, że po jakimś czasie odzyskał przytomność, otworzył oczy, i mrucząc coś pod nosem, poszedł do domu.

Uradowane tym wynikiem, dzielne ratowniczkii w dalszym ciągu zbierały po lesie grzyby.

Runkięce domu. W dniu 11 bm. w Lublinie runął 3-piętrowy dom № 10, przy ul. Szerokiej. Wezwana Straż ogniowa po przybyciu na miejsce zastała już tylko gruzy. Poniważ z pod gruzów słychać było jęki, więc komendant straży, przy pomocy strażaków udał się na poszukiwania wśród zwalisk. Z narażeniem życia strażacy wydobyli niejąką Ch. L., która nie zdążyła wyjść z walącego się domu, oraz sparaliżowaną żydówką L. K., która została przywaloną gruzami, leżąc na łóżku.

Na szczęście wypadek ten nie pociągnął za sobą więcej ofiar w ludziach, gdyż lokatorzy, spostrzegliższy znaczne zarysowanie się ściany, w porę zdolał się usunąć.

Nowe pieniądże rosyjskie, prawdopodobnie niebawem znajdując się w obiegu. Będą to banknoty 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100, 250, 500 i 1000 rublowe. Pieniądże te zostaną przez „Bank Narodowy” wydawane wznamian za pieniądże znajdujące się obecnie w obiegu. Nowe banknoty mają zastąpić pieniądże carskie, Kerenski itd. i będą uznane za jedyny prawny środek płatniczy.

Humor i Satyra.

Logiczne odpowiedzi.

— Ile też przeciętnie pobiera pana buchalter? — zapytuje ktoś znanego w naszym mieście bankiera.

— Nie wiem — odpowiada zapytany.

— Takto? przecież sam pan buchalter wypłacał.

— Jak jest. Ale cóż z tego wynika? — Wtem ile mu płacę, ale skąd ja mam wiedzieć, ile on bierzę.

Dwaj parkarze spotykają się na ulicy:

— Panie Seifemacher! to jest bezczelność! Sprzedałeś mi pan mydło, które wcale nie mydli!

— Czy ja za to ręczyłem? — odpowiada zagadnięty z urazą.

— Mydło, które nie mydli, nie nadaje się do prania.

— Przecież ja wiedziałem, że pan nie jest parkarą! Sprzedałem panu mydło do handlu, a nie do prania.

Sezon do 1. Października
Tanie mieszkania, dostateczne i
odpowiednie do kuracji
utrzymanie.

Zdrowisko Ciechocinek
Wygodna komunikacja kolejowa
do Warszawy, Łodzi, Sosnowca
Cesarski Zarząd Kąpielowy

Przedstawiciel i g. składowi soli kąpiel., tuż w puszc-
kach, solanki, wód stołowych, gazowanych i borowiny **A. Samolka**, Warszawa,
Marszałkowska 149.

Teatr „LUDOWY“
ul. Krakowska 24 13.

W Niedzielę dnia 18 Sierpnia r. b.
amatorzy odegrają:

GRZECH

czyli

NAD PRZEPAŚCIĄ

Dramat ze śpiewami i tańcami w 5-ciu
odciskach.

Orkiestra własna.

Ceny miejsc od 60 fen. do 2 marek.

Początek o godzinie 6 po południu,
koniec o 9^{1/2}, wieczorem.

Bilety nabywać można przy kasie od
godziny 3-ciej po południu.

DRUKARNIA

D. Wilkoszewskiego

w CZĘSTOCHOWIE,
ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:

AFISZE, PROGRAMY, KWITARJU-
SZE, TABELLE, PAPIERY LISTOWE,
KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADO-
MIENIA SŁUBNE, LISTY ZAŁOBNE,
KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTA-
WY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY,
BROSZURY, DZIEŁA, KSIĄZKI DO
NABOŻENSTWA, BILETY WIZYTO-
WE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA
INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPO-
ŁECZNYCH I PRYWATNYCH.

WYKONANIE STARANNE. = CENY PRZYSTĘPNE.

Kursa Ochroniarskie

ORAZ SZKOŁA PROBLEWSKA
ST. LIGĘZÓWNY

w Częstochowie, Kościuszki 9.

Zapisy codziennie prócz niedziel i świąt od
g. 1-4 pp. Rozpoczęcie zajęć 4 września

W Gimnazjum Żeńskim

M. Słowikowskiej

egzaminy dla nowowstępujących i
poprawkowe odbędą się w d. 26, 27
28 sierpnia r. b. Początek lekcji dn.
2go września. 914-

LABORATORIUM dla PRZEMYSŁU I
HANDELU Stow. Kupców Polskich w War-
szawie oddział w Częstochowie (Centralna 5 i p.)
przyjmuje przedmioty do analizy codziennie od
godz. 3-iej do 8-iej p. 026-

Dotrzebny starsz. ul. św. Barbary nr. 11 954-

Gazety stare do pakowania na pudry i futry
Biuro ogłoszeń Kościuszki 11 156-

Biuro Prośb i Porad Prawnych

M. SCHÖNFELD

przeniesione zostało z ul. Pięknej 5
na ul. P. Marji 6 (dom p. Wekslera) i-
piętro od frontu. Otwarte codziennie
od 9-1 i od 3-7. 816-

Doktor Okuszeko

przeprowadził się Szkoła 6.

Przyjmuje

w godz. od 4-6-iej. 716-

ŚWIERZBĘ

nawet zadawnioną i z bolesnymi strupami
pryszczę, męczące swędzenie leczy radyka-
licie, bezwonny „Krem od świerzby“ wy-
robu apteki Ed. Lipińskiego. Warszawa
Mokotów. Sprzedaw. w aptekach i składach
aptecz. Częstochowskich i okolicznych. 0177

2-3 pokoje z kuchnią

możliwie umeblowane albo też 2 umeblowane po-
koje z całodziennym utrzymaniem poszukiwane za-
raz lub później na stałe za dobrą opłatą. Adres
pod „A. W.“ w Gołcu.

Dr. P. SZANIAWSKI

powrócił 733-

przyjmuje ul. Kościuszki nr. 17 Choro-
by dziecięce wewnętrzne
do 10 r. i od 4-iej do 6-iej po południu.

Dr. Stefan Kon

SPECJALISTA CHOROBY KOBIECYCH

przeprowadził się na ul. Kościu-
szki Nr. 16

przyjmuje do 10 rano i od 4-6 p. p.

KURSY HANDLOWE

W. NASSALSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE.

Informacji udziela i zapisy przyjmuje
kancelarja kursów ul. Panny Marji 35,
w dnie powszednie od 6-7 pp.

DOKTOR

Stefan Puryński

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piętna 5.
I-sze piętro. 754-

Stanisław Gawroński

p. ADW. PRZYŚCIEŁ.

zamieszkałszy na stałe w Częstochowie

przyjmuje od dnia 19-go Sierpnia
od godziny 2-4 po południu od
6-7 wieczorem ul. P. Marji 52

I-sza Szkoła
PISANIA na MASZYNACH
przy Kursach Stenogr. - buchal-
teryjnych uczy na
DZIESIĘCIU najpoważ-
niejszych systemach maszyn.
Róża Szumachrowa Szkoła 5-a -0238

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

ul. Panny Marji № 10.

Wymywanie zębów bez bólu u. Plomby.
Zęby sztuczne. Korony.
Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 9-11 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

DOKTOR

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne weneryczne
i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.
Panie od 12-1 po południu. 871-

Restauracja W. Koniecznego

w Częstochowie ul. P. Marji Nr. 19
Poleca znane z dobrego smaku obiady i je-
dzenia na porcję; ceny w abonamencie za-
żone. Piwo doskonałe z beczki. -670

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piętna 7.

(I. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.

Przyjmuje od 2-iej do 5 południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

Kartofle.

Po zakup kartofli wazonnych mogą się zgłosić
na kupon C-D-ser. XXIX w ilości 7-funtów na
osobę za mk. 1 05 fen.

W poniedziałek dnia 19 Sierpnia r. b.

mieszkańcy Okręgu I punkt sprzedaży obleha № 1	II	"	"	"	4
	III	"	"	"	13
	IV	"	"	"	16
	V	"	"	"	39
	VI	"	"	"	23
	VII	"	"	"	9
	VIII	"	"	"	37

We wtorek dnia 20 Sierpnia r. b.

mieszkańcy Okręgu I. punkt sprzedaży obleha № 2	II	"	"	"	5
	III	"	"	"	14
	IV	"	"	"	17
	V	"	"	"	40
	VI	"	"	"	24
	VII	"	"	"	10
	VIII	"	"	"	23

* Kartofle na mocy wykupionych kwitów wyda-
wane będą w fabr. Peltzerów.

KUPONY.

Od poniedziałku 19 do soboty 24 sierpnia
obowiązują następujące kupony:

- karty żywnościowej ser. „F“
- № 9 na 2 pudełka zapalek za mk. 0 22 fen.
- 10 „ 1/2 „ funt. kaszy jagl. lub tatarcz. 70 fen.
- 11 „ 1/2 „ funt kawy słodowej za mk. 1 20 fen.
- karty rodzinnej ser. „C“
- XII „ 1/2 „ korca węgla pospółki
- XIII „ 3 „ pudy drzewa za
- XX „ 1 bochenek chleba razowego 4 funty.
- Karta rodzinna serja D.
- I „ 1/2 „ funta cykorji za 0 60 f.
- II „ 400 gr. proszku mydłanego 105 fen.
- III „ 3 „ funt herbaty za mk. 1 55 fen.

Kupię

Bierko, sąsiad ostkonia
bibliotekę dużą i krzesła,
fakawo oferty do
składu elektro-
chanicznego ul. Kościu-
szki Nr 8 937-

Pokoju

umeblowanego z elektry-
cznym oświetleniem po-
sługując od zaraz. Oferty
w Gołcu. 932-

Okazja

Do sprzedaży gajory i
balony szklane. Jasna
Nr. 31 m. 4.

Poszukuję

fortepianu ewentualnie
pianina do wyznaczo-
wiadomości w „Gołcu“
933-

2000 marek

potrzeba na i hipoteki
Wiad. ul. P. Marji Nr
55 m. 6 940-

22 morgi

ziemi z budynkami i na-
regulowanymi relisiami do
sprzedania wiad. w Gołcu.

Teatr „PARYSKI” ulica Panny Marji Nr. 19.

Program od Czwartku 15 do Niedzieli 18 sierpnia r. b (włącznie)

Sensacja!

Sensacja!

„PIĘTNO KAINA”

Wzruszający dramat w 6-ciu częściach z prologiem według powieści HANBA w wykonaniu najwybitniejszych artystów wiedeńskich w roli Kaina słynny tragick **Ludwik Kartau.**

Musyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrykcją p. **Czesława Zaka.**
Słuchacza: Konserwatorium Warszawskiego.

CENY MIEJSC ZWYKŁE

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od piątku 16 do poniedziałku 19 Sierpnia

Małżeństwo...

Wzruszający dramat żelowy w 5-ciu aktach, osnuty na tle zagadnień współczesnych, z ulubienią Publiczności, uroczą **HENNY PORTEN** w roli głównej.

UWAGA: Dramat powyższy stanowi dalszy ciąg a zarazem dokończenie obrazu „MATKA”

Nad program: **Widoki Jerozolimy** w czasie obecnym (zdjęcie z natury.)

Anons: Wkrótce wystawimy „**Jego dwie córki**” jeden z najpiękniejszych dramatów z **Leda Nową** w roli głównej.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Rafała Kantora — — — Bufet cukierniczy przy teatrze
Dla młodzieży wejście wzbronione — — — Ceny miejsc zwykłe: — — — Szeregły w afiszach i programach.

8-mio KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE T. BUSZOWNY

(ulica Jasnogórska Nr. 24)

podaje do wiadomości publicznej, że: od 16 sierpnia kancelarja (tzwarta codziennie (prócz niedziel i świąt) od godz. 10 do godz. 1. Zapis nowych uczennic zaczyna się 16 sierpnia. Kandydatki składają winny podanie o przyjęcie, metrykę i świadectwo szczerzenia ospy. Egzamina poprawkowe odbywać się będą 27 i 28 sierpnia od godz. 10 do 1. Egzamina wstępne—29, 30, i 31 sierpnia w tychże godzinach. Początek roku szkolnego 2 września. Internat istnieć będzie nadal. 907—

I GIMNAZJUM POLSKIE

G. Kościńskiego
8-o kl. Gimnazjum filologiczne z oddz. realnemi ul. Kościuszki 7.

Egzaminy dla nowowstępujących od 24 Sierpnia. Poprawki 30 i 31 Sierpnia. Początek lekcyj 2 Września. Kancelarja przyjmuje zapisy codziennie w godzinach szkolnych. 0267—

ZAKŁAD FIEBLOWSKI

M. Kaczorowskiej Żelazawskiej

ulica Kościuszki Nr. 31.

Podaje do wiadomości ogólnej, że: od 20 sierpnia rozpoczynają się zapisy pańien i dzieci, do zwykłych wykładów dołącza się w tym roku kurs ogrodnictwa, ogród przy szkole. Zapisy codziennie od 3-6 z wyjątkiem świąt. —935

Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. T. Kościuszki w Częstochowie

rozpoczyna 2-gi rok swego istnienia

Egzaminy powakacyjne odbędą się w dniach 2, 3 i 4-ym września r. b. Lekcje 6 września. Podania przyjmuje i wszelkich informacji udziela Kancelarja Seminarjum Częstochowa, ul. św. Barbary 15-a. 0230—

Orkiestrę zastępuje tylko Patefon gdyż gra bez igiel, czysto, głośno i do tańca bez przerw. Dla restauracji klubów i ogrodów polecamy specjalne aparaty sztafowe. Wszelkie reperacje, piśnieróbki i t. p. dokładnie i tanio. Główny skład ul. Panny Marji Nr. 19 w Częstochowie 862—

Pierwszy w Częstochowie chrześcijanski skład kupniei sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina na maszynie do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 73. obok parku. 416

Młodzież

znaleźć może dochód na wписы przy agenturowym kulturalnym zająciu Re-prezentacja Wydawnictwa pamiętek Wojskowych Szkoła 5-a od 1-3 p. p. 0248—

Sprzedam ogród
Zielona 12 wiadomość Humbertowska 4 Tuchołski 0241—

Urządzenie
sklepu i warsztatu rzemie-zniczego do sprzedania Nowy Stradom Lang Jan 922—

Stróż
potrzebny Kościński 45 Wiadomość u właściciela. 919—

Zegarek
damski stęży zważleno do odebrania za udowod-nieniem w komendanturze Kościuski 24 u p. Woy. 918—

10 morgów.
oraz ziemi z budynkami i łąką do sprzedania za-ras wiad. w Rędninach u Feliksa Magdziarisa 913

Deski
do budowlí sprzedam Wiadomość Rynek Wje-luński Nr. 12 926—

Mięso
świeże końskie i wędliny Krakowska 52 916—

Mieszkanie
z 4-ch pokojami kuchnią i sklepem do wynajęcia zaraz ul. Panny Marji Nr. 52. — także Pokój z kuchnią na facade —

Zgubiono
paszport/niemiecki wyda-ny na; paszisko Adama Ciałowa 933—

Kto

ma do sprzedania, lub pragnie n a b y c . dom. wieś, gospodarstwo, o- gród, psz.; kaze itp. kto zgubił, znajdzie, za- pomni, potrzebuje, kto szuka pracy, lekcyj korepetycji, kto potrze- buje pracownika, rze- mieśnika, pracownicz- ki, krawczy, chro- djentki, służącej, woź- nego, stróża i t. p. niech poda ogłoszenie w Głosie Częstochowskim a będzie najtaniej i naj- skuteczniej załatwiony. Administracja „Głosca Częstochow.” otwarta od g. 8 rano do 7 wiecz. w niedziele od 8 rano 10 i od 2-5 p.p.

Plac

do sprzedania w Często- chowie przy ul. Mickie- wicza Pokazać może p. Henryk Seifried właścic- ciel domu przy ul. Mickie- wicza w Częstochowie. Zgłoszenia pisemne lub osobiste do Marij Plucinskiej Sornowiec ul. 3 Maja dom kolejowy Nr. 29. 934—

Zgubiono:

3 paszporty niemieckie 1) na nazwisko Françoiska Szymańskiego 2) Marij Szymańskiej 3) familij- ny Józefa, Tadeusza, Le- onarda i Janiny, Szyma- Ńskich.

Śliwki

Doranoje
wyborowe w większej i- lości tanio do sprzedania ul. Panny Marji Nr. 52 w ogrodzie —

Meblo

kredensy, stoły; krzesła, szafy, biurka; garnitur mebli lustra, łóżka po cenach przystępnych po- leca skład Mebli ul. P. Marji Nr. 12. 936—

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Głosca Częstochowski”